Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1328 — ՈՒՐԲԱԹ 27 ՅՈՒՆԻՍ 1903 — 10 ՅՈՒԼԻՍ 1903 Ն. Տ.

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՁՕ ՓԱՐԱ

ՏԱՐԻ ԵՒ ՏԱՍՆԻՐԻՆ

ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

20, ՊԱՊ ԱԼԻ ՃԱՆՏԻՍԻ, 20

Կ. ՊՈԼԻՍ

10 ՓԱՐԱ

ارمنیجه سورهاتاق قزیتهسی صاحب امتیازی د. جومله

باب عالی جاده سی نومرو ۲۰

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN

SOURHANTAG

20. Avenue de la S. Porte

CONSTANTINOPLE

ՆՕ ՅԱ ՏՐՈՒԱԾՈՒՔ — ԱՄՍԵԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ — ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ — ԳՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ — ԱՐՏԱՔԻՆ ՀԱՄԱՐ — ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ — ՄԱՆՈՒԿՅՈՒՄԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ ղր. 75
6 » » » 40

ԳՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ
12 ամիսը կանխիկ ղր. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՔԻՆ ՀԱՄԱՐ
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ
12 ամիսը կանխիկ Ֆրգ. 22
6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԿԸ ՍԿՍԻՆ
ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ
10ԻՆ 20ԻՆ ԵՒ 30ԻՆ

ՄԱՆՈՒԿՅՈՒՄԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղր.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մանրամասն պայմաններ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ԻԶՄԻՐԵԱՆՑ ԳՐԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՈՅ

Ի ԺԹ. ՀԱՆԴԻՍԻ

ՍԱՀԱԿ-ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԱԲԱՇԽՈՒԹԵԱՆ

2Ը ՅՈՒՆԻՍ 1903

Ա.ԹԿ. Ս. Պատրիարք Հայր, Գերաշնորհ և Հոգեշնորհ Հարք, Վեհապատիւ և Ազնուամեծար Ճեմարք,

Յովսէփ Իւմրիզեան Գրական Ցանկասիրաց Ընկերութեան Կեդրոնական Վարչութեան կողմէ հաճեցայ հրաւիրուիլ Մարտ 31 Սուրբ Մաշկ-Մեսրոպեան Մրցանակաբաշխութեան ժԹ. հանդիսի երեկոյեան տեղեկագիրը ներկայացնելու։

Այդ մրցանակի բաշխումը թէև 1887էն սկսեալ 13 տարի տակ տակ կատարուած, սակայն 1901 Ապրիլ 28ին Ազգ. Կեդրոնական Վարչութեան կողմէ հաստատեալ հրահանգին երկամեայ կարգի վերածուելէն ասդին, երկրակաւոր վերջին նպատակը աճեցած էր նոր եւ ընդարձակ գրաւոր խնդիրով պատրաստուած երկաթիրեզիներ ունենալ, եւ մրցանակի գումարին ամբողջ ձրիքով ալ վճարել, բայց պէտք չէ ծածկել որ վերոհիշեալ այս անգամ ունինք բաւական կարճառօտ աշխատասիրութիւններ, բայց գրեթէ ամէնքն ալ կանուխ եւ տարբեր նպատակով պատրաստուած, և ոչինչ օգտաբեր քաղելով մրցանակի ձիքերուն չկրնդրուած ենք։

Ներկայացիք նկատի մէկդի դրած պայմանները իրենց հետզհետէ հասնելուն կարգով, յիշելով որ առաջինը արդէն ձեռնարկեալ մրցանակաբաշխութեան ասիթիւ տարբաժանուած էր։

1. «Ներսես Համբրեանցի դաստիարակութիւն մասնագիտական և վարպետական», հեղինակ Ամբ. Պալեան արեղայ Սասունէն, միաբան Թէրզիվանոյ, այժմ Տ. Ա. Մարգարեան Վ., Առաջնորդ Շապին Գարահիսարի։— Աշխատասիրութիւն ձեռագիր, 380 երես, հասարակ մեծութեամբ թերթի չափով։ Թէպէտ իբր ուսումնական ընթացից առարատնա գրուած 1896ին, բայց Ս. Մաշկ-Մեսրոպեան մրցանակին համար ձեռնտու դիտմամբ յաւուկ ինամով պատրաստուած կը պարունակէ Ներսէս Համբրեանցոյ մանրամասն և քննադատական կենսագրութիւնը ժամանակակից դիպուածներուն հետ համաձայնցնելով, նորա գրական բազմաթիւ արգիւնքներէն իւրաքանչիւրին վերլուծութիւնը ու գնահատութիւն, առանձնապէս ծանրանալով Պատագամաւորութեան և Ամենազանութեան վրայ։ Նոյնպէս կը պարունակէ քրիստոնէական տարբեր նկեզնցոց մէջ ինդրոյ նիւթ եղող կէտերուն բացատրութիւնը և յանուց վրայ Համբրեանցոյն դատաստութիւնը, պաշտպանելով Համբրեանց իւր մտքերը, կանոնաւոր, «յստակ, տեսուն ու ճարպիտ ոճը «համոյք մը կ'ընծայ իր երկին ընթեր- «ցումը։ Իբրև Հայ նկեզեցւոյ եւ մասնա- «գրութեան պատմութեան բերուած «գնահատկի գրական արժանիօք օժ- «տուած մի նպատակ, արժանի է իրա- «ւամբ վարձատրութեան»։

Բ. Մարկոս եպ. Ագաթեգեանի գործին քննիչը կը գրէ. «Մտերմամտու- «թեանց մէջ մտնելէ առաջ, կրնանք «յայտարարել համարձակապէս թէ ներ- «կայ աշխատասիրութիւն ոչ գիտական «խուզարկութիւն մէ և ոչ ալ ժողո- «վրդային նկարագրութիւն։ Բաց աս- «տի գործոյն դասակարգութիւնը ընդ- «հանրապէս խնամքով եղած չէ. դէպ- «քերն կը նորկայանան խառն և չիմի, «առ և անդ մանուածոյ նկատողու- «թիւններով առանց վերին նպատակի։ «Հեղինակը չատացած է մեր ազգասէր «ներով, առանց ուսումնասիրելու Ցոյն «և Արաբացի ժամանակակից ազգասէր «ներ։ Գնահատելի է կ'ըսէ, սա- «կայն հաւատոյ և եկեղեցական խնդ- «րոց նկատմամբ հեղինակին արտայայ- «տած ոգին, և ուրախութեամբ կը «տեսնենք որ եռանդուռ պաշտպան կը «կանգնի եկեղեցւոյ ինքնուրոյնու- «թեան և իրաւամբ կը պախարակէ ձեռ- «նարկները զոր օտար եկեղեցիք ի «գործ դրին Հայ. եկեղեցւոյ իրենց «մէջ ձուլելու նպատակաւ։» Ի վերջոյ արդ. քննիչը դիտել կուտայ որ «գըր- «ութիւն մը առանց հետազօտութեան «և առանց խուզարկութեան՝ օտարազ- «գի ազբիւրներու, կը զիջայ առանց «գիտական արժէքի. սակայն և այն- «պէս կը ճանչնայ թէ հեղինակը ունի «մտանուր ոճ մը որ ուժգնութենէ «զուրկ չէ, և գործը չէ անտաղ գրա- «գիտական արժէքէ։»

Գ. Մխրան եպ. Ծովհաննէսեանի «Քննական պատմութիւն ժԹ. դարու Հայ Դպրութեան»ին քննիչը, մանրազնին դիտազօտութեան կենթարկէ հեղինակին բոլոր յայտնած կարծիքները, հաւաքած տեղեկութիւնները և կազմած ցուցակները, և իւրաքանչիւր մասին վրայ ներկութիւններ կը գտնէ, և կ'ըսէ. «Հեղինակին մատենագրական հմտութիւնը, յատուկ փնտռած տեղեկութիւններն ու ցանկերը, առ հասարակ ամբողջ գրութեան մէջ չատ անկատար են և բաւորովին անվստահելի»։ Միայն լաւ հետազօտած կը գտնէ տաղաչափութեան յօդուածը։ Երկար դիտողութեանց հետևութիւնն է, թէ «Երկպօ- «րութիւնս իր մարթ անուան բնաւ չի «համապատասխաներ, ոչ միայն քննու- «կան չէ, այլ եւ ոչ իսկ պատմութիւն «է, չկայ նիւթերու ամբողջութիւն, «խղճմտիս ճշդութիւն, եւ թուն նիւ- «թը թողուած է աննշանակ կամ երկ- «րորդական կէտերով։» Քննիչը կը համրէ տասնեհինգէ աւելի ճիւղեր ո- րոց նկատմամբ մ.թ. Դարու մէջ բա- «ւական հրատարակութիւններ եղած են եւ որք նկատի առնուած չեն այն աշ- խատասիրութեան մէջ, «Միւս կողմա-

ՈՃԻՐԸ ԵՒ ՍԷՐԸ

ԳՐԵՑ՝ ԲԻԵՌ ՄԱԼԼ

ՆԱԽԱՌԱՆ

3.

ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

«Բայց կը տեսնեմ որ չատ ցաւած չպիտի ըլլաս, վասն զի քեզ այսպէս մթիմարուելու վիճակի մէջ յանկարծակի կը բերեմ կոր ասա։

—Թշուառականե, ազաղակեց գեւուհի կինը, դողդղալով իրեն եղած սաստիկ անոթակութի նախանձի մը առթիւ։

Ինք, Ռիչար, թեւերը խաչաձեւած, ծիծաղելով, կեցած էր դաւերուս կողմը մը։

Հոգեւոր դպրանոցների համար կանոնադրութեան ծրագիր մը, աւելցնելով պէտք եղած տեղեկութիւններ եւ պատճառաբանութիւններ, եւ կազմելով եւ վարժարանական ազգասակներու համար ձեւեր եւ օրինակներ։

Ե. «Ազդամար եւ իր կաթողիկոսութիւն. Բանասիրական եւ տեղեկագրական նօթեր հինէն ու նորէն»։ Հեղինակ Պ. Այտընեան, աշխատասիրութիւն ձեռագիր, 513 երես, հասարակ թերթի չափով։ Այդ աշխատասիրութեան մի ամիսիւմը հրատարակած էր հեղինակը 1902ին «Բիւզանդիոն» լրագրով։ Նախ կուտայ Ազթամարայ կղզւոյն վրայ երկրաքանդ և հնախօսական ծանօթութիւններ, յետոյ կազմած է Ազթամարայ Կաթողիկոսութեան պատմութիւն՝ հետեւելով գրչագիր Հաւաքարանի մը եւ յատուկ թերթերով իր իսկ պրպտած եւ ժողված յիշատակարանները ու արձանագրութիւնները, եւ ի վերջոյ կը դնէ Ազթամարայ տաճարի տպաւորութիւն, կալուածներուն, միաբաններուն, թեմերուն եւ վանքերուն ցուցակները։

Ը. «Նիւթեր նկեղեցական պատմութեան համար. Մովքի կաթողիկոսարան. տեղագրական ուսումնասիրութիւն.» Հեղինակ Տ. Բարգէն Ս. վարդապետ Կիւլէսէրեան, տպագրեալ 1903ին, 88 երես, վերջապատած։ Երբեմն կաթողիկոսական աթոռ եղած Մովքի տեղւոյն չենքերն տեղը կը գտնէ Սօֆ գիւղին մէջ։

Թ. «Ազգերտին սիրտը մշակելու միջոցներու վրայ». Հեղինակ Համբարձում Պէրպէրեան, աշխատասիրութիւն ձեռագիր, 141 երես, հասարակ թերթի չափով. կը պարունակէ կրթական եւ դաստիարակական պահանջներու վրայ յորդորներ եւ հրահանգներ եւ տեսութիւններ։

Ժ. «Ազգապահն պատիւը կամ Նախայ ամութեան մատը».—Հեղինակ Պ. Ազնակ Ալթունեան, տպագրեալ 1902ին, երես 512 վիճակագրական մայրագրքի մը հանքին առնուած և ընտանեկան կեանքի պարագաներու յարմարցուած, և անցեալ դարու առաջին կէսին պատահեցուած վէպ մըն է։

Ասոնց տասն աշխատութիւններն եղան, որք այս տարւոյ մրցանակին համար ներկայացուցած իրենց հեղինակներուն կողմանէ։ Յանձնաժողովը հրաւանգին Ժ.Մ. յօդուածին համեմատ» առաջին նախընտրութեան մը ենթարկեց զայն տեսնելու թէ մրցմանց պայմաններուն համաձայն ին։

Գլխաւոր պայմաններէն մէկն է նիւթը, որ ձգտած է հրահանգի Գ. յօդուածով այն է մեր լեզուի կամ դպրութեան կամ բանասիրութեան պատկանելու պայմանը, իսկ նախ այս տեսութեան հնար չէր մրցման ընդունիլ վերոյիշեալ ներկայացուածներէն երեքը որք են՝

Պ. Սիմէոն Շահնազարեանի «Հոգեւոր Դպրանոցների ծրագիրը». որուհետեւ վարժարանական վարչութեան պատկանելով նիւթ մըն է, թէպէտեւ սոյն գործոյն օգտակարութիւնը անժխտելի է, և հեղինակին խղճամիտ և ներհուն աշխատութիւնը յայտնի։

Պ. Համբարձում Պէրպէրեանի «Աչակերտին սիրտը մշակելու միջոցները», որովհետեւ պարզապէս մանկավարժական նիւթ մըն է, թէպէտ և մես կոպմէ աշխատասիրութիւնը ըստ ամենայնի գնահատելի է, և Յանձնաժողովս կը փափաքի իսկ որպէսզի զի մէկոյ և յարմարութիւն ունենալ մարմին մը, զոր օրինակ Նպաստից Ցանձնաժողովը, հրատարակէ զայն եւ օգտակար ընէ, դպրոցական գիրքերու կարգին, ըստ հեղինակին փափաքանաց։

Պ. Արշակ Ալթունեանի «Ազգապահն պատիւը», որովհետեւ վէպը յատնի կերպով բացառութիւն կազմող նիւթերու կարգէն է։

Մրցման մանակցելու համար երկրորդ պայման մըն ալ նկատուած է ընդարձակութիւնը, հրահանգի Ը. յօդուածին զօրութեամբ, ըստ որում արդարեւ էր որ մրցանակի ենթարկուող աշխատութիւնը՝ լրագրական յօդուածներու չափին համեմատութեամբ չըլլայ, և թէպէտ ընդարձակութեան մասին ոմանց չափեր նշանակուած չեն և նշանակելն ալ դիւրին չէ, այսու հանդերձ Յանձնաժողովս իւր խորհրդակցութեանց մէջ յարմար տեսաւ, որ մրցման ենթարկուող աշխատութիւն մը գոնէ հարիւր էջով և տասը չափակէս գրով տպագրուած հատորի մը հաւասարի, միայն ներքին արժանիքի պայմանները չմոռնալով։ Այս տեսութեամբ մրցման ենթարկելէ դուրս թողուեցան երկու եւս ներկայացեալ գործեր, որք են՝

Յարութիւն Մրմրեան Էֆէնտիի, «Պուէտ Խաչատուր Միսաքեանը», յորմէ Միսաքեանի գրուածներուն պատճէններն ալ դնելով, հակիրճ բան մը կը մնայ իբր բուն հեղինակութիւն, հոգ չէ որ հեղինակը զայն նկատէ «արդիւնք երկարամիտ մտաւոր դիտողութեանց և հնակրիտ բացատրիչ ճգանց», մանաւանդ որ «Հին օրեր» վերտառութիւնը, զոր հեղինակը դրած է նաեւ «Պատուելի Յովհաննէս Տէրոյենց»ի կենսագրութեան, և Ամիրայից վրայ խօսող ուրիշ ներկայացեալ աշխատութիւն մը, իրաւամբ մտածել կուտայ, թէ նա այդ մականգրութեան ներքեւ աւելի ընդարձակ երկասիրութեան մը հետամուտ եղած է, և փափաքելի էր այդ մտադրութիւնը տեսնել և գնահատել։

Բագքէն Կիւլէսէրեան վարդապետի՝ Մովք ու Տյուկը, որովհետեւ սա ալ քանի մը լրագրական յօդուածներէ աւելի չէ։ Թէպէտեւ այս աշխատասիրութեան նիւթը, որ է կաթողիկոսական աթոռ եղած Մովքին տեղը ճշդել և նախկին սեալ կարծիքները ուղղել, եկեղեցական պատմութեան համար յոյժ կարեւոր մի բան է։ Այս տեղ ալ դիտել կուտանք թէ սոյն գրքոյկին «Նիւթեր եկեղեցական պատմութեան համար» վերտառութիւնը, մասնել կուտայ թէ հեղինակը ուրիշ նմանօրինակ մասնաւոր աշխատութիւններ ալ ունի, և արժան է որ անոնց ամբողջութիւնը իր յատուկ երկասիրութիւն մը անուն ի գնահատուի։

Ներկայացեալ աշխատութիւններէն հինգը ըստ այմ նիւթի տարբերութեան կամ ծաւալի հատուածութեան պատճառներով ի բաց թողլով, միւսներ հինգ գործոցն ձեռնհաս անձերու քննութեան և գատաստանի յանձնուեցան և անոնց տեղեկագիրները յանձնաժողովոյ վերջին նստին մէջ կարդացուեցան. և որովհետեւ քաւական ժամանակի կարօտ կ'ըլլայ անոնց ամբողջական ընթերցումը այս հանդիսին մէջ. լաւագոյն կը սեպենք նոյն տեղեկագիրներէն քաղել այն մասերը որք քննութեանց արդիւնքը ու գատողութեանց արտայայտութիւնը կը պարունակեն։

Ա. Սմբատ վարդապետ Սահակեանի «Ներսէս Լամբրոնացի» երկասիրութեան քննիչը, կը դիտէ թէ հեղինակը յօդուած է «Ծիշատակարան մը կանգնել Հայ. եկեղեցւոյ ամէնէն փայլուն դէմքերէն միոյն, և համայնական պատկեր մը յօրինել՝ ուր այդ դէմքը կը ներկայանայ իր բոլոր կողմերով, իր իսկական գիծերով», ժամանակակից և տեղագրական ծանօթութիւններուն նկատմամբ կը վկայէ, թէ որչափ և կը հատաքէ «բայց պէտք է ըսել թէ իր գործն և ոչ մէկ գործի տարեկ հետևողութիւն է։ Լամբրոնացւոյն կարեւոր պայմանութեան համար գըրուածները զննելով կը գտնէ թէ իրօք «Հին ու արդի օտարազգեան Հայոց տարապարտ վերագրութեանց ընդդէմ նոյն իսկ Լամբրոնացւոյն կանգնէն և գրուածներէն կ'արտացոլայ լոյսը որ ցոյց կուտայ ազդութիւնը ու միջոցները անոր մաց ու միաբանաբեր բաղձանաց, անոր պինդ սէրն ու յարգումը մարդոյն եկեղեցւոյն ատենդութեանց և թէ ինչպէս յոյնամոլ կամ լատինամոլ կարծուած Ներսէսը, երբ առիթը կը ներկայանայ՝ կը ջանչախէ օտարաց ընդունելն և չարամիտ կարծիքները»։ Քննիչը դիտողութեան արժանի գտնելով հանդերձ Լամբրոնացւոյն ոամկերէն քերթուածոց, և հինգերորդ և երկուտասաներորդ դարերու դպրութեանց, բաղդատութեան մասին գրուածները, կ'ուրախանչէ տեսնել մարդոյն և գործերուն ամբողջական ներքեւ աւելի ընդարձակ երկասիրութեան մը հետամուտ եղած է, և փափաքելի էր այդ ամբողջութիւնը տեսնել և գնահատել։

Գ. Խաչատուր Միսաքեան եւ իրեն ժամանակից իմացականներն վրայ նայուածքով»։ Հեղինակ Ծարուհեան Գ. Մրմրեան, աշխատասիրութիւն ձեռագիր. 108 երես, հասարակ թերթի չափով։ կը պարունակէ նաեւ հանգուցեալ Խաչատուր Միսաքեանի կենսագրութիւնը, նոյն իսկ 1898ին նոյն հեղինակէն Մասիս լրագրով հրատարակուածը, բայց ինչ ինչ յղկումներով եւ յաւելուածներով, բաւական տեղ ալ արուած է Միսաքեանի յօդուածներուն, ոտանաւորներուն եւ գրած եւ ստացած նամակներուն վրայ պատճէններուն։

Զ.—«Հայոց բեմական Հոգեւոր ղրպրանոցներ Կաւնոյ Ճեմարանութեան Նախագիծ»։ Հեղինակ բժիշկ Պ. Սիմէոն Շահնազարեանց, տպագրեալ 1902ին, 180 երես ուրածով։ Հեղինակը կազմած է

Մէկինէն վեր հասակով մարդ մըն էր ան, չատ բարեձեւ, եւ իր գլուխը որ գեղեցկութեան տիպար մըն էր, կը քաւէր գայտագրելու թէ երբեմն Վալէրի սիրտը ինչօ՞ւ համար այնքան զօրաւոր աէր մը ցուցուցած էր իր մասին։

Բայց կ'այս հրապուրիչ դէմքին վրայ, խայտաւակ լրբութեան մը արտայայտութիւնը սաուեր կը ձգէր։

Այդ պահուն Ռիչար Թագուհա չարագործի մը երեւոյթը կ'ունենար որ կ'ուզէ ծպտուիլ։

Իր հագուստները անկարգ վիճակի մէջ էին, եւ փոշիով ապատած։

Իր դէմքի՝ քերը պատած, խոժոռ նայուածքով, Հիպոլեա ոը Ռայտա լուռ կը կենար։

Վալէնթայոր վայրկեան մը զայրացած էր իրեն եղած նախատինքին, յանկարծ իր մէջ ջիւոիկ տարօրինակ զգացում մը ունեցաւ։

Առանց զայրկելի, և արցունքներով էր որ ըսաւ սա խօքերը։

—Այսպէս քրեցին, առաջին անգամ տուն վհատահանալով, նախատինք մըն է որ կ'ընես ինծի։

«Եւ բնաւ խօսք մը իմ վշտիս մասին, այն անհուն սուգին մասին որ մեզ գրաւած է... Օհ, ինչ անգութ էք, մեր աղջիկը մեռած է և դուք արցունք մը անգամ չէք հաներ ձեր աչքերուն։

—Ինչ դժբախտութիւն, ինչ տեսակ լուր մը կը հաղորդէք կոր ինծի, պատասխանեց ամուսինը բերում կերպով, չեմ հասկնար կոր...

—Չէ՞ք հասկնար, ուրեմն բան մը չէ՞ք գիտեր, չլսեցի՞ք տակաւին մեզ հարուածող դժբախտութիւնը, չատացա՞ք երեք օր առաջ զրկած նամակս և հետագիրս։

—Բան մը չեմ գիտեր, բան մը չեմ հասկնար ձեր ըսածներէն։

—Բայց ես գրեցի ձեզի, և հետագիր զարկի, նոյն իսկ այն հասցէին համաձայն, զոր ինծի ձգած էիք։

—Ես Բարիզ չէի, Բարիզէն չեմ գար հիմայ, պատասխանեց Ռիչար յայտնի չգոհութեամբ։

—Բարիզէն չէ՞ք գար... ուրեմն պէտք է գիտնաք ամէն բան, կապրիլը, մեր պզտիկ Կապին մեռաւ...

—Կապին մեռա՜ւ, ըսաւ փոքիկոս կերպով Ռիչար։

Բայց այս հարցումը ըրած ատեն կ'երեւար որ խօսքին մէջ յուզում չըկար... Բան մը չէր չարժեր իր սիրտը։

—Մեռաւ անիկա, կրկնեց Վալէրի, և ահաւասիկ ինչ որ կը մնայ անկէ...

Եւ հեծկլտալէն իր ամբանոյն առչեւ տարաւ ձգեց Լուտաի ջուրերուն մէջ թրջուած պզտիկ հագուստները։

Ռիչար, որ նստած էր թիկնաթոռի մը մէջ, եւ կեղծ յուզում մը կը ձեւացնէր, մէկդի ըրաւ այն հագուստները եւ միշտ ղերասանական ձայնով մը ըսաւ.

—Ո՛չ, ո՛չ, չատ անհնարի է ասիկա։

Գեղատես կինը ուղղուեցաւ նորէն, եւ հարցուց.

—Բայց... եթէ Բարիզէն չէք գար, Ռիչա՛ռ, ո՞ւրկէ կու գաք կոր ուրեմն, եւ ո՞ւր կ'երթաք։

Գալդուա ոտքի եկաւ.

—Ճիշդ եւ ճիշդ ձեր հարցումը գլուխս եկածը կը չշափէ... Ահաւասիկ Բարիզի մէջ պզտիկ փորձանք մը պատահեցաւ, չատ անհնարայ... կ'ուզեմ ձեզի ալ խոստովանիլ, եւ արդէն կըրնաք զանք ալ իմանալ։ Եւ գիս հոս գանեհնուդ պատճառն ալ սա է... Չպիտի մնամ սակայն, պիտի գառնամ նորէն արուեստ ծագելուն պէս։ Եւ խորհեցայ որ, Վալէրի, կրնաք անգամ մըն ալ ինծի խնամապարտ ձգել գիս։ Կուտ մը անդամ չունիմ վրաս։ Չէ՞ք կրնար ինծի քիչ մը գրամ հայթայթել, առ նուազն 3—4 հազար ֆրանք։

Վալէրի չպատեց խօսքին ատարեւլուն։ Ազազակ մը արձակեց.

—Ղրա՜մ։ Երկու-չորս հազար ֆր... բայց, թշուառական մարդ, ուրկէ կ'ուզէք որ գանեմ զանոնք։ Չէ՞ք գիտեր որ այս դղեակէն գատ ուրիշ բա՛ն մըն ալ չունիմ, բա՛ն մը։

—Օ՛ն, այն ատեն պզտիկ զոհագործութիւն մըն ալ պիտի ընէք։... սանկ ձեր գրուցները փնտռակեցէք քիչ մը... Եւ յետոյ գոհարեղէններ ան։ չունի՞ք...

—Ճիշդ, ճիշդ, գոհարեղէններ ալ ունինք, բայց ինչպէս գիտես, անոնք ամանաւոր չեն, ինչպէս ոսկի կամ արծաթ, անոնց համար պէտք է գնորդ մը գտնել, և ասիկա ամէն օր չի պատահիր։

Ռիչար կը խօսէր սարօրինակ եղանակով մը, կէս մը ազաչելից, կէս մը ազաչելից։

Յայտնապէս կը տեսնուէր որ անձկութիւնը կ'ուտէր զայն, և թէ այս հնարագիտին հոգին հասած էր բնաթողական այն ատիճանին վրայ՝ ուր ոճիր մը գործելու պատրաստակամութիւն մը կայ, և ուր գողը բնականօրէն, սրամտաբանօրէն մարդասպանի կը փոխուի։

—Իմ գոհարեղէններս, աղազակեց գեղատես կինը,... բայց կը մոռնա՞ք որ երեք ամիս առաջ տուիք գրաւեցիք իմ ամէն ինչս, իմ յետին քսակս, և ազամանդազարդ այն մանեակը՝ որ մօրէս մնացած էր։

(Շարունակելի)

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ գումարուեցաւ երէկ ժամը 5ին Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին։ Ներկայ էին կրօն. ժողովէն Տ. Գրիգորիս և Տ. Վահրամ Արքեպիսկոպոսները եւ Սանտալճեան ու Սեթեան վարդապետները։ Քաղաք. ժողովէն ներկայ էին Նորատունկեան, Նուրեան, Խորէեան, Ասատուրեան և Տէրոյեան, Մրճիկեան էֆ.ները։ Ժողովը կարգ մը յարաբերական խնդիրներով զբաղեցաւ։—Խառն ժողովոյ նախորդ մէկ որոշման համաձայն, Կրօն. Ժողովին յանձնուած էր նկատողութեան առնել Պոլուի Առաջնորդ Տ. Մովսէս եպիսկ.ի հրաժարականի խնդիրը, լսելով զինքը։ Կրօն. Ժողովոյ ատենապետ Տ. Գրիգորիս Սրբազան յանուն Խառն Ժողովոյ տեղեկութիւններ տուաւ։ Ժողովը իր վերջնական որոշումը տալէ առաջ, հարկ դատեց որ վիճակին Գաւառ. Վարչութիւնը ունենայ նախ իր օրինաւոր կազմակերպութիւնը, և ըստ որում արդէն ընտրութիւն մը տեղի ունեցած և սակայն գիտողութիւններ եղած էին անոր օրինաւորութեան նկատմամբ, յանձնեց դիւանին՝ քննել ընտրութեան վերաբերեալ թուղթերը և յայտագրել։—Ազգ. զանազան հաստատութեանց սեփական կալուածներուն նկատմամբ Խառն Ժողովոյ նախորդ որոշման համաձայն շրջաբերական հրահանգ մը ծրագրուած էր, որ ներկայացուելով ժողովին՝ կարդացուեցաւ։ Ժողովը այս շրջաբերականին յղումէն առաջ հարկ դատեց տեսնել ազգային կալուածոց ցուցակը. ուստի յանձնարարուեցաւ դիւանին պատրաստել զայն և ներկայացնել յառաջիկայ նստին։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ երէկ առաւօտ Ղալաթիոյ եկեղեցւոյն մէջ տեղի ունեցած պաշտամանց ներկայ գտնուելով, «Թէպէտեւ բաժին շնորհաց են, այլ ոգի նոյն է» ևն. բնաբանով քարոզ մը խօսեցաւ, ի վեր հանելով Թարգմանչաց իմաստութիւնը, հոգեւոր ու մտաւոր կարողութիւնները եւ անոնց մեր մտաւոր զարգացման համար ըրած ջանքերը։ Ն. Սրբազնութիւնը մաղթանքներով վերջացուց իր քարոզը։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ Հոգաբարձութիւնը երկար ատենէ ի վեր կը զբաղէր սահմանաւոր Տնօրէն մը ընտրելու նոյն Հաստատութեան։ Այս նկատումով մէկ քանի արժանաւոր անձերու հետ բանակցութիւններ եղան, որոնց առաջարկութիւնները և ներկայացուցած պայմանները անընդունելի նկատուելով, վերջապէս ընտրութեան նիստին մէջ յարմար դատուեցաւ որ նոյն Հաստատութեան մէջ դրագրի պաշտօն վարող Գարեգին էֆ. Մերկերեան իբրև Տնօրէն, Սամաթիոյ Սահակեան վարժարանի դաստիարակ Իսրայէլ էֆ. Հայկազն, որ երբեմն ալ անօրէն եղած է որբանոցին, իբրև գրագիր սկսին պաշտօնավարել ամսագլուխէն սկսեալ։ Նորընտիր տնօրէնը երկար տարիներէ ի վեր նոյն Հաստատութեան մէջ կը գտնուի և ամէն պայմաններուն մօտէն տեղեակ է. սակայն կը ցաւինք ըսելու որ մինչեւ հիմայ կարգ մը զեղծումներու առաջքը առնելու համար Հոգաբարձութիւնը իր այդ փորձառութիւններէն բան մը չհասկցաւ։ Այս կարգի պաշտօններու մէջ փորձառութեան չափ ալ ուղղամտութիւն եւ խղճմտութիւն պէտք է. բայց թէ այս բարեմասնութիւններէն որքան կը գտնուի նորընտիր տնօրէնին քով, իր արդի պաշտօնին մէջ միայն պիտի հասկցուի։ Կարգ մը պաշտօնեաներու մասին գանգատներ եւ բողոքներ կան, նոյն իսկ Հաստատութեան մէջ քննիչի (գօնթրօլէօր) պաշտօն վարող անձին դէմ. Նորընտիր տնօրէնը ասոնք ամէնէն աղէկ գիտէ, և հարկաւ պէտք եղած կարգադրութիւնը կ'առաջարկէ Հոգաբարձութեան։ Նորընտիր տնօրէնը և քարտուղարը երէկ ներկայանալով Հոգաբարձութեան, իրենց նոր պաշտօնին նկատմամբ պէտք եղած զեկուցումը եղաւ իրենց։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ միաբաններէն Տ. Իգնատիոս Վ. Փափազեան երէկ Պոլիս եկաւ։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ Գալֆաեան որբանոցի վերանորոգութեան հրամանը ստանալու համար Ս. Պատրիարքը հարկ եղած դիմումը պիտի ընէ։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ վերջին նստին մէջ հետեւեալ որոշումները տըրուեցան։ 1. Ազգային հաստատութեանց պատկանեալ դրամներու, արժէքաւոր նիւթերու և արժեթղթերու ապահովապէս պահպանման մասին Տնտես. Խորհրդոյ կողմէ առաջադրեալ ծրագիրը պատրաստուած ըլլալով Խորհրդոյ անդամակիցներէն միոյն կողմէ, կարդացուեցաւ, և անոր նկատմամբ ինչ ինչ խորհրդակցութիւններ կատարուելով վերջնական նկատառութիւնը վերապահուեցաւ յաջորդ նստին։ 2. Բերայի Թաղ. Խորհուրդը Թաղին Ազգ. տրոց հաւաքչութեան պաշտօնին համար ընտրելի ներկայացուցած էր Թաղին բնակիչներէն Միսաք էֆ. Գէորգեանը։ Խորհուրդը ընդունեց եղած առաջարկութիւնը, և ըստ այնմ յիշեալը հաւաքիչ կարգեց Բերայի թաղին համար, կցորդելով անոր պաշտօնին նաեւ Ֆէրիգիւղի, Նշան-Թաշըի, Պասըմ Փաշայի եւ Խասգիւղի տրոց հաւաքչութեան պաշտօնը։ 3. Ելեւմուտ դիւանի տեսուչ Զօպանեան էֆ.՝ Խորհրդոյ յանձնարարութեան համաձայն պատրաստած էր ցուցակը քաղաք. Թաղ. խորհուրդներէ ազգային այն զանազան հաստատութեանց, որոնք ցարդ չեն մատուցած Պատրիարքարանի իրենց մասնակցութեան հաշիւները։ Խորհուրդը որոշեց յայտագրել կարեւորը Ս. Պատրիարք Հօր, ի հաշուեհարդարութիւն հրաւիրելու համար այդպիսի հաստատութեանց վարիչ մարմինները։ 4. Խորհուրդը նկատելով որ իր օրակարգին մէջ գտնուած խնդիրներն արդէն շատ են եւ կը կարօտին տնօրինութեան, որոշեց որ Թաղային հաշուոց քննութեան համար Խորհրդոյ անդամք երկերկու և փոփոխակի կարգաւ խորհրդոյ սովորական նիստէն զատ ուրբաթ օրերը գումարուին ի Պատրիարքարան և զբաղին այդ հաշուոց քննութեամբ։

Խորհուրդը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ կարգ մը հաշուական խնդիրներով։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ մէջ երէկ 12 նշանադրութիւն կատարուած է։

ԴՈՒՄԳԱՔՈՒԻ դրսէն կը գրեն մեզ. —«Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ մէջ փառաւոր հանդէսով տօնուեցաւ երէկ Ս. Սահակայ և Մեսրոպայ Հայրապետաց տօնը ի ներկայութեան խուռն բազմութեան և վարժարանին երկսեռ սանուց, զորս առաջնորդած էր իրենց բազմարդիւն տեսուչը՝ Մկրտիչ էֆ. Կարապետեան։ Յետ աւարտման Ս. Եկեղեցւոյ, պատարագիչ քահանան զգեստաւորեալ՝ առաջնորդուեցաւ վարժարանը, ուր հանդիսաւոր կերպով խաչհանգիստ կատարեց. այս առթիւ վարժարանին սաներն ալ, առաջնորդութեամբ ծանօթ երաժիշտ Գրիգոր էֆ. Զուլհաճեանի, երգեր երգեցին և արտասանութիւններ ըրին։»

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՆՈՐԵՐ

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Տարեկան հարցաքննութիւններ.

—Յունիս 27 Ուրբաթ.—Աւագք և Երիցագոյնք՝ Օսմաններէն, Լատիններէն և պատմութիւն յոյն և լատին մատենագրութեան.—Երեցք՝ Գրահաշիւ և երկրաչափութիւն.— Կրտսերք՝ Գրահաշիւ եւ Երկրաչափութիւն, Աշխարհագրութիւն.— Կրտսերագոյնք՝ Պատմութիւն.—Երախայք՝ Իրագիտութիւն։

ՀԱՐԿԵՑՈՒՑԻՉ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Մէկ քանի օրէ ի վեր «Մանզումէի Էֆքեար» լրագրոյ մէջ ինձ նկատմամբ հրատարակութիւն մը կ'երեւայ, իբրև թէ իրենց դէմ պայքարիլ սկսած եմ, չծախելով իրենց թերթը։ 28 տարիներէ ի վեր լրագիր ծախելով ծանօթացած եմ թէ լրագրաց արտօնատէրներու եւ թէ հանրութեան, եւ առաջին անգամ է որ այս կերպ հրատարակութիւն մը կ'ըլլայ ինձ նկատմամբ, այս պարագան բաւական է հաստատելու թէ որքան անհիմն են իմ պարկեշտութիւնս խնդրոյ առարկայ ընելու մասին եղած այդ կարգի հրատարակութիւնները։ Գալով այն կէտին թէ ինձ նկատմամբ զոհողութիւններ եղած են այդ թերթին կողմէ, եթէ կարգը քննութեան գայ, կրնամ հաստատել թէ զոհողութեան մեծը աւելի՛ իմ կողմէ տեղի ունեցած է։ Եթէ կը պահանջուի ինձմէ որ իրենց թերթին վաճառումը միայն մենաշնորհ ընեմ, կ'արհամարհեմ այդ տեսակ պահանջ մը, քանի որ բոլոր Հայ թերթերու վաճառող միայն եղած եմ մինչեւ հիմայ և չեմ կրնար ընթերցողներու կամքը բռնաբարել, նախապատուութիւն տալով «Մանզումէի Էֆքեար» թերթին, ինչպէս կ'երեւայ թէ իրենք կը փափաքին։ Գոհացում չեմ կրնար տալ իրենց պահանջին, որմէ հրաժարեցայ արդար պատճառներով։ Բարեբախտաբար այդ տողերը գրողներէն շատ առաջ կը ճանչնայ զիս ընթերցասէր հասարակութիւնը։

ՅՐՈՒԻՃ ՖԱԼՈՒՍՏ

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՆԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

9 Յուլիս 1903

Ֆրանս. %	(3% Français)	97.65
Րէժի	(Tab. Turcs)	388.
Ֆօնսոլիտ	(R. Turque D.)	32.30
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	128 50
Պանք Օթթ.	(Banque Ott.)	591.
Թրանսվալ	(Transwal)	116.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(ԱՅՍ ԱՌԹՈՒԱՆ)

ՊԱՇՏՕՆ.— Հօրանի կառավարիչ անուանուեցաւ Էտիրնէի եւ Սելանիկի ջնջուած քաղաքային քննութեանէն հրաժարած Ահմէտ Արիֆի պէյ։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Գ. կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարութեան քարտուղարներէն եւ դեսպանական թղթատարներէն Պ. Բիլէօնի։

ՆՈՐ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ.— Կայս. Իրատէով, Համիտիէ Մանկանց Հիւանդանոցին բժշկապետ Իպրահիմ փաշայի նախագահութեամբ և ուրիշ բժիշկներու ինչպէս նաեւ Կայս. Անձն. Գանձէն պաշտօնատարի մը անդամակցութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է որ նիստ պիտի գումարէ յիշեալ հիւանդանոցին մէջ, խորհրդակցելու համար Աֆիոն Գարահիսարի հանքային ջուրերու վաճառման յատուկ միջոցներուն վրայ։ 100,000ի չափ շիշեր և նոյն չափ ալ խցան յանձնարարուած են հեռագրով։ Այդ շիշերը պիտի կրեն իրենց վրայ «Համիտիէ Մանկանց Հիւանդանոցի հանքային ջուրը» բառերը՝ դուրս ցցուած գիրերով։ Գասապեան Վիչէն էֆ.ի դեղօրէից մթերանոցէն, որ կեդրոնատեղի որոշուած էր այս ջուրերուն, 3-4 օրուան մէջ մէկ քանի հազար շիշ ծախուած են արդէն, և նորէն 6000ի չափ շիշ լեցնելու համար յատուկ պաշտօնեայ պիտի ղրկուի Գարահիսար։

ՍԸՎԱԶԻ կուսակալին զաւակը հիւանդացած և բժշկական գործողութեան մը կարօտ ըլլալով, Կայս. Իրատէ մը հրամայած է մայրաքաղաքս բերել զայն և դարմանել Համիտիէ Մանկանց Հիւանդանոցին մէջ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութեան խորհրդական Ռաֆոֆ պէյ արձակուրդով Պերլին մեկնեցաւ։

ՊԷՐՈՒԹԻ ամերիկեան բժշկական վարժարանին տարեկան քննութիւններուն ներկայ գտնուելու պաշտօնով Պէյրութ մեկնած յանձնախումբը, առջի օր մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

ՊՈՒԼՂԱՐԻԱ.—Ֆէրտինանտ իշխանը, ընկերակցութեամբ իր տղոց և հետեւորդներուն, կառախումբով Վիյաննա մեկնեցաւ, որսորդութեան համար։

—Պուլկար իշխանապետութիւնը որոշած է գործակատարութիւն մը հաստատել Լոնտոնի մէջ։

—Բեդերսպուրկի թերթերը կը պնդեն թէ Պուլկար դահլիճը պէտք է փոխուի, կարգապահութիւնը և խաղաղութիւնը պահպանելու համար։

(Սերվէթ)

ԻԶՄԻՏԻ ԳԱՒԱՌԸ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Պետական խորհրդոյ անդամ Պէքիր Բեամիլ էֆ. եւ Հանրօգուտ Շինութեանց նախարարութեան կամուրջներու եւ ճանապարհներու ճարտարագէտ մը Իզմիտ երթան, գաւառին աւրուած ճամբաները շինելու մասին քննութիւն կատարելու։

ՑՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ԼՈՒՐԵՐ.—Բերամօ գիւղին մօտ յունական ուխտատեղի մը կայ, որուն հասոյթները նոյն գիւղը կը գանձէր ամբողջովին։ Վերջերս սակայն մօտակայ գիւղի մը (Այվալըգ) յոյն ժողովուրդը խնդիր յարուցած էր թէ այդ հասոյթներուն կէսը իրեն պէտք է սեփականացնել։ Բերամօի ժողովուրդը տեսնելով որ այդ կերպ կարգադրութեամբ մը իր շահերը պիտի վտանգուին, դիմում ըրած էր Պոլսոյ պապական նուիրակին, որպէսզի Յոյն-կաթոլիկ եկեղեցականներ ղրկուին իրենց հոգեւոր մատակարարութեանը համար։ Յունաց Պատրիարքարանի Սինոդը որոշած էր այս դաւանափոխութիւնը քաջալերող յոյն քահանաները հեռացնել անկէ եւ ղրկել մօտակայ վանք մը։ Առջի օրուան թիւով քաղուած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ պաշտօնէ դադրեցուցուած եւ վտարուած մեղրոպոլտարանի պաշտօնեաները որք Յունաց Պատրիարքարանին խնդրանօք տեղական կառավարութեան կողմէ հալածանքի ենթարկուած էին, խնդրագիր մը մատուցած են Պատրիարքարանի ներկայացուցչին, որով ներողութիւն կը խնդրեն։ Իսկ ամբողջ հասարակութիւնն ալ որ արդէն մեղայագիր մը տուած էր, դիմումներ ըրեր է եւ յայտարարեր թէ կը համակերպի Պատրիարքարանի որոշումներուն՝ նոյն ուխտատեղիին վերաբերող խնդիրներու մասին, եւ աղօթքներ ըրեր է Վեհ. Սուլթանին կենաց համար։ Կիզիքի մեղրոպոլտին կողմէ քաշուած հեռագիր մըն ալ կը ծանուցանէ թէ միջադէպը պէտք է հարթուած նկատել, եւ կը խնդրէ որ եկեղեցականներու եւ աշխարհականներու վրայ դրուած բանադրանքը վերցուի։ Պատրիարքարանի Սինոդը իր երէկուան նստին մէջ որոշեց ներում շնորհել եւ թոյլատրել որ բացուին փակուած եկեղեցիները։ Կիզիքի (Էրտէք) մեղրոպոլիտը առջի օր Բերամօ գացեր և հանդիսաւորապէս ընդունուեր է, եւ գլխաւոր եկեղեցւոյն մէջ գոհաբանական աղօթք մը կատարուելով, բարեմաղթութիւններ ըրեր է Վեհ. Սուլթանին կենաց, ինչպէս նաեւ Յունաց Պատրիարքին համար։

—Յունաց Պատրիարքը երէկ ընկերակցութեամբ գործակատարին, Կայս. Պալատ գնաց, իր երախտագիտութիւնը յայտնելու Բերամօյի գործին լուծման համար։

ԿԱՅՍ. ԹԱՆԳԱՐԱՆԻՆ նոր շէնքին բարեզարդման եւ պարտէզին համար, Կայս. Իրատէով, 91,800 ղր. շնորհուած է։

ՄԻՏԻԼԼԻԻ ՊԱՆՔԱՆ իր սովորական ընդհ. ժողովը գումարեր է Միթիլլիի մէջ յուլիս 3ին։ Ներկայ բաժնետէրերը 19,266 բաժնեթուղթ կը ներկայացնէին՝ 24,000 բաժնեթուղթերու ամբողջական թիւին վրայ։ Ժողովը որոշած է, ի մէջ այլոց, շահաբաժին չբաշխել անցնող տարեշրջանին համար, իր Աթէնքի և Պիրէյոյի գործակալութիւնները՝ վնասներ ունեցած ըլլալնուն համար։

ՇԻՐՔԵԹԻ մայիս ամսուան հասոյթը եղած է 1,239,791 ղրշ. 15 փարայ, մինչդեռ անցեալ տարի 1,208,349 ղրշ. 30 փարայ եղած էր։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն թէ անձրեւները որոնք մտահոգութիւն կը պատճառէին երկրագործներուն, դադրեր են եւ երկրագործները աշխատութեան ձեռնարկած են։ Ընդհանուր կերպով հարիւրին 15 կ'ենթադրուի անձրեւներուն պատճառած վնասը։

ՈՃԻՐ, ԱՐԿԱԾ ԵՒԼՆ.

ՀՐԴԵՀ մը այրեց անցեալ երեքշաբթի գիշեր Գավալայի մէջ, եօթը խանութ, մեծագոյն մասը ապահովագրուած։ Վնաս՝ 3000 ոսկի։ Քննութիւն մը բացուած է։ Հրդեհը ծագած էր դերձակ Ահիլմէյի խանութէն։

ԽԵՂԴՈՒԱԾ.—Ֆէրիքէօյի մէջ, առջի օր, գաղթական Ալի աղայի 6 ամեայ տղան ջրալից փոսի մը մէջ ինկաւ և խեղդուեցաւ։

ԹՈՒՔԱՏԷՆ կը գրեն թէ Իլպաշըլու խանը, որ իբր մթերանոց կը ծառայէ ծխախոտի Րէժիին, մեծաւ մասամբ փլեր է։ Հազարէ աւելի ծխախոտի պատատներ փլատակներուն ներքեւ մնացեր են։ Մարդու վնաս չկայ։

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ մը, Աբրահամ էֆ. սպաննուած գտնուեր է Պոլուի մէջ, մօտակայ գիւղի մը շրջակայքը։ Լազ մը եւ ուրիշ անձ մը ձերբակալուած են, ծանր կասկածներ հրաւիրած ըլլալով իրենց վրայ։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը երէկ ցկեանս թիապարտութեան դատապարտեց դերձակ Եանի Գալիբղին եւ Ֆրանկուլան, որոնք Բերա, Ֆէրիգիւղի մէջ Անկէլիքի կնոջ սեփական եւ իրենց վարձած տանը դիմամբ հրդեհ տուած էին, ապահովագրութեան գումարէն օգտուելու նպատակաւ։

—Եղեռնադատ ատեանը երէկ 4 տարուան բանտարկութեան դատապարտեց գանթարճի Հասանը, որ սպաննելու նպատակաւ վիրաւորած էր Մեծ-Շուկայ, Բէզզէզներու մէջ սրճեփ Իսմայիլը։ Դատապարտուեցաւ նաեւ 600 ղր. վճարել՝ իբր դարմանումի ծախք։

ՍԱԿԱՐԱՆԻՆ մէջ առջի օր գներու արտասովոր անկումին առթիւ, կ'ըսէ Սերվէթ, միջնորդ Մարտիկ աղա եւ գործակալ Մարքոյի եղբայրը նուաղեցան։

ԽԱԲՈՒԱԾ ԱՂՋԻԿԸ.—Բերայի կառավարչութիւնը լսած ըլլալով որ 14 տարեկան Գաթինա անուն աղջիկ մը խաբուելով Տէրվիչ փողոցը Լինայի հանրատունը տարուած է, ոստիկանական պաշտօնեաներ ղրկած էր յիշեալ հանրատունը, որոնք փրկելով խեղճ աղջիկը անկումէն՝ զայն ծնողաց յանձնեցին։

ԿԻՒՐԻՆԻ մէջ, Միսաք և Մուշեղ երկու տասնմեայ տղաք ձին արածելու զբաղած ըլլալով, 30 մեդր բարձրութեամբ ժայռէ մը վար ինկեր են, որոնցմէ Միսաք մեռեր է վայրկենապէս, իսկ Մուշեղ վիրաւորուեր է։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Առջի գիշեր, Բերա, Ֆէրիտիէ-Ճատտէսի, Ս. Տէրնէրսէսեան էֆ.ի տունը գող մտնելով, հագուստներ գողցեր է, որոնց գրպանը 40 ոսկիի չափ դրամ կայ եղեր։ Գողերը ճակտի պատուհաններէն ներս մտնելու յաջողութիւնն ունեցեր են, մինչ անդին գիշերապահը իր ճոկանով քարերը կը ծեծէր ու կը ծեծէր։

ՄՆԱԿԵԱՆ ԷՖ.Ի ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԸ

Փայլուն ներկայացում մը պիտի տայ շաբաթ գիշեր ժամը 2½ին, Սկիւտար, Ինճատիէի ամառնային թատրոնին մէջ։ Ներկայացուելիք խաղն է

ՖԱԳ ՎԱՐԼԷՔ

հետաքրքրաշարժ թատերգութիւն 9 արարուածով։ Խաղին պիտի մասնակցին Մնակեան էֆ.ի խումբին բոլոր դերասանները, Պինէմէճեան, Ալիքսանեան, Շահինեան, Զօպանեան, Տիկին Հէքիմեան, Տիկին Սաթենիկ, Միրանոյշ եւլն.։ Գին սովորական։

ՕՍՄ. ՋԱՒԵՇՏԱԽՈՒՄԲԸ

որ հետզհետէ իր գտած ընդունելութիւններէն քաջալերուած կը զգա ինքզինքը, այսօր ցերեկոյթ մը կուտայ Գատըգիւղ.

ԹԱՐԹԻՖՕՖ՝

Կիրակի ցերեկ. դարձեալ Գատըգիւղի մէջ՝

ՏԻՒՐԱՆ-ՏԻՒՐԱՆ

կամ

ՓԱՍՏԱԲԱՆՆ ՈՒ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԸ

Իսկ կիրակի իրիկուն Սկիւտար Ինճատիէ թատրոնին մէջ

ԹԱՐԹԻՖՕՖ

որ 750 անգամ ներկայացուած է Բարիզի մէջ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ՊԱՊԸ ՄԱՀԱՄԵՐՁ

ՀՌՈՄ, 8 Յուլիս.— Կարդինալ Վանութէլլի վերջին Խորհուրդը մատակարարեց Պապին և վերջին արձակումը տուաւ։ Հիւանդը հետզհետէ կը կորսնցնէ իր գիտակցութիւնը։ Վայրկեանէ վայրկեան մահուանը կը սպասուի։

—Ո և է զգալի փոփոխութիւն տեղի չունեցաւ Պապին վիճակին մէջ։ Սրտին և թոքերուն վիճակը անփոփոխ է։ Սակայն և այնպէս բժիշկները ամէն յոյս կտրած են։

—Իրիկուան դէմ հրատարակուած տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ Պապը հանդարտ գիշեր մը անցուց։ Շնչառութիւնը հանդարտօրէն տեղի կ'ունենայ։

—«Ճիօրնալէ տ'Իթալիա» կ'ըսէ թէ մէզի շարունակական չգոյութիւնը ծանր նշան մըն է, որ ամէն յոյս կը վերջացնէ։ Տկարութիւնը կը շարունակէ ազդել ամբողջ գործարաններուն։

ՆԱԽԱԳԱՀ ԼՈՒՊԷ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

ԼՈՆՏՈՆ, 8 Յուլիս.— Այսօր Նախագահ Լուպէ այցելեց Ուինտսորի դղեակը և ծաղկեպսակ մը դրաւ Վիքթորիա թագուհիին գերեզմանին վրայ։ Ժամը 2ին Օլտըրշոթի բանակատեղը գնաց Վիքթորիա կայարանէն, ուր իրեն միացան Էտուըրտ թագաւորը եւ թագուհին. Շոգեկառք նստան մինչեւ Ֆարնպորօ եւ անկէ Լաֆան գացին, ուր տեղի ունեցաւ զօրահանդէսը։ Ներկայ էր նաեւ Կալլէսի իշխանը։ Էտուըրտ թագաւորը ձիով ներկայ գտնուեցաւ զօրանցքին, իսկ Պ. Լուպէ թագուհիին կառքը հեծաւ։ Թագաւորը, թագուհին եւ նախագահը բուռն կերպով ծափահարուեցան։ 16000 զինուոր կը մասնակցէին զօրահանդէսին։

—Ժամը 8ին Պ. Լուպէ և Պ. Տէլքասէ ճաշեցին Լորտ Լանստաունի բնակարանը։ Ժամը 11ին Պ. Լուպէ ներկայ գտնուեցաւ արքունական պարահանդէսին, որ տեղի ունեցաւ Պըքինկէմի պալատին մէջ և շատ փայլուն եղաւ։ Վաղը (երէկ) նախագահը Լոնտոնէն պիտի մեկնի։ Անգլիական բոլոր թերթերը իրենց խորին համակրութիւնը կը յայտնեն նախագահ Լուպէի նկատմամբ և կ'ըսեն թէ Ֆրանսայի և Անգլիոյ բարեկամական յարաբերութիւնները իրենց պտուղը պիտի տան։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռէօթէր կ'իմանայ թէ Չինաստանի, Մանչուրիոյ և Քորէայի բոլոր ռուս բարձրաստիճան պաշտօնատարները եւ սպաները, որոնց մէջ է նաեւ պատերազմական նախարար Զօր. Քուրոբաթքին, ժողով մը գումարեր են, որուն որոշումները գաղտնի կը պահուին։ Նիւ-Զուանկի վաճառականները եւ պաշտօնատարները շատ քիչ յոյս ունին որ տագնապը խաղաղութեամբ լուծուի։ Հիւսիսային Չինաստանի մէջ Ճարոնցիներու պատերազմաշունչ ոգին հետզհետէ կը շեշտուի։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Թագաւորը ջնջեց օտար մամուլին դէմ ձեռքառնուած միջոցները։ Պետական Խորհուրդին երկու անդամներուն հրաժարականը ընդունուեցաւ։ Ռուսական դեսպան Պ. Չարյքօվ այսօր թագաւորին ներկայացուց իր յանձնարարագիրները։ Նախարարական տագնապ մը մօտալուտ է։

ԱԹԷՆՔ.—Թէօթօքիի դահլիճը հրաժարեցաւ։ Այս առթիւ Պ. Թէօթօքիս յայտարարեց թէ նախարարութիւնը տեսնելով որ մեծամասնութիւնը՝ ընդդիմադիրներէն խաբուած՝ անկարելի բաներ կը պահանջէ, նախամեծար սեպեց հրաժարիլ քան այն տեսակ միջոցներ ձեռք առնել, որոնք կրնան ծանր հետեւանքներ ունենալ։ Ընդդիմադիրները բուռն կերպով բողոքեցին։ Մեծ ժխոր մը կը տիրէր։ Կռիւներ ալ տեղի ունեցան երեսփոխաններու միջեւ։ Ունկնդիրներու նստարաններէն ծաղրական ճիչեր եւ սուլելու ձայներ լսուեցան։ Թագաւորը Պ. Րալլիի յանձնեց նոր դահլիճը կազմելու պաշտօնը։ Պ. Րալլի 48 ժամ միջոց խնդրեց, իր բարեկամներուն հետ խորհրդակցելու համար։ Ընդհանուր կարծիքը այն է թէ միայն Պ. Տէլեաննիս կրնայ լուծել տագնապը։

ՄԱՏՐԻՏ.— Նախարարներու խորհուրդը վաւերացուց Վատիկանի հետ կնքուած պայմանագրութիւնները՝ որով կը ճշդուի Սպանիոյ կրօնական Միաբանութիւններուն վիճակը։

ԲԷՆՏԷՐՍՊՈՒՐԿ.— Սինոդը շրջաբերական մը ղրկեց եպիսկոպոսներուն, օրինաւոր եւ ապօրէն զաւակներու մկրտութեան համար։ Այս շրջաբերականին համաձայն այն տղաքները որոնք ապօրէն են եւ չեղեալ հռչակուած ամուսնական միութիւններէ յառաջ եկած են, եւ սակայն ամուսնութեան ջնջուելէն 306 օր վերջը ծնած, օրինաւոր պիտի սեպուին եւ իբր այն պիտի մկրտուին։ Այրիներու եւ ամուսնալուծուած կիներու տղաքները օրինաւոր պիտի նկատուին եւ պիտի մկրտուին, եթէ այրիութենէն կամ ամուսնալուծութենէն մինչեւ մանկան ծնունդը 305 օր անցած է։ Բնական զաւակները պէտք է մօրանունով մկրտուին, առանց ծննդեան վկայագրին մէջ յիշուելու թէ ապօրէն են։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ՀՌՈՄ, 9 Յուլիս.— Այս առտու ժամը 8ին հրատարակուած բժշկական տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ Պապին վիճակը աւելի ծանրացած է։

—Կարտինալ Վոլբինի երէկ կաթուածահար ըլլալով գիշերը մեռաւ։

ԲԱՐԻԶ.—Յունիսի հասոյթները 20 միլիոն ֆրանքի աւելցութիւն մը կը ցուցնեն։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

Ինչպէս երէկ առտու իսկ կը գրէինք, առջի օրը Ղալաթիոյ մէջ տարածուած սուտ զրոյցներու հետեւանօք Օսմ. Թուղթերու գիներուն կարեւոր անկումը վաղանցուկ բան մը եղաւ։ Նոյն Թուղթերը որոնք հաստատ կը բռնուէին առջի օրը, զգալապէս բարձրացան երէկ, այնպէս որ Քօնս.ը որ երէկ առտու 34 ղր. 22 բարա բացուած էր, գոցուեցաւ 34 ղր. 32½ փր. գնով, նոյնպէս Երկաթուղին 124.37½ Ֆր. բացուելով, իրիկուան գոցուեցաւ 126 Ֆր.ի։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ		34.32½
Ամենէն բարձր գինը		34.37
Երէկուան վար գինը		34.19
ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ		
Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	Ֆր.	126.
Երէկուան բարձր գինը		126.75
» վար »		124.37½
Քարափ	»	501.—
Էժիբսիէն Քրէտի Ֆոնսիէ	»	266.25
Լօթերու	Ֆր.	84.
Շիրքէթը Խայրիէ	Լ. Օ.	29.50
Պանք Նաս. Կրէտ.	Ֆր.	421.
Թրամվայ բաժնեթուղթ	Լ. Օ.	6.12
» պարտաթուղթ	Ֆրք.	482.
Թրանսվալ	Ֆր.	117.

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Մէճիտիէ արժած	ղր.	108.04
Անգլիական ոսկի		109.38
Ֆրանսական ոսկի		87.20
Քրիմեց		51.04
Բօլ		89.25
Ռուսի թղթադրամ		8.61
Լոնտոն 3 ամիս		110.20
Բարիզ		22.76

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ 9 Յուլիս

Քրէտի Լիոնէ	1115.
Իտալ. Ռանթ	102.15
Օսմ. Մաքս	481

ՊԵՐԼԻՆ 9

Ռուս. Երկթ.	129.25
Ռուբլի (100ը)	216.15
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ	20.25

ԼՈՆՏՈՆ, 9

Անգլ. գօնս.	92.93
Օսմ. Գոնս. սէրի B.	60.50
» » » C.	33.50
» » » D.	31.75
Պանք Օթթօման	13.63
Չէք Լոն.ի վրայ	25.32

ՎԻԵՆՆԱ 9

Ռուս. Երկթ.	120.50
Օսմ. Րէժի	353.

ՀՈԴԱԾՈՒ ԴԵՂԱՐԱՆ ՄԸ

Գահէճ Գաբռւ, Իզմիր ԳԱԲՈՒԼԸ դեղարանը, որ 1758 թուականին հաստատուած է մինչեւ այսօր հանրութեան վստահութիւնը կը վայելէ իր ընձեռած դիւրութիւններով եւ դեղերու կանոնաւոր ու վարկեանական մատակարարութիւնով։

Նոյն գեղարանին տէրը, Պ. Թիւլպենտեան, ուզելով նոր դիւրութիւն մը տալ իր յաճախորդներուն, ժամանակիս գիտական պահանջումներուն համաձայն նոր կարգադրութիւն մը ըրած է, որուն համեմատ հետեւեալ ծանօթ մանուածքը բժիշկները յանձն առած են որպէսզի ժամերու մէջ այցելել իր դեղարանը եւ դարմանել դիմողները։

ՏՈՒՆ ԴՈՒԻՈՒՐ ՃԵԼԱԼ, վերջերս Բարիզէ, Զորեքշաբթի օրերը կէս օրէն վերջը կը դարմանէ զանազան հիւանդութիւններէ զատ, մանրաթելային

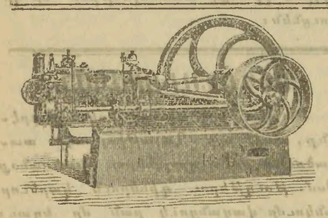
ՏՒՐ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ, վկայեալ լօզանի համալսարանէն, նախկին բժիշկ Սըրիի (Cery) ղպային հաստատութեան (Զուիցերիա), մանուածքի ղպային եւ մետալին հիւանդութեանց։ Ամ. եւ կիր. օրերէն զատ, ամէն օր կէս օրէն սկսեալ 2 ու կէս ժամ, կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները։ Իսկ Ուրբաթ օրերը մինչեւ կէսօր աղքատները ձրիաբար։

ՏՒՐ. Ս. ԱՐԶՈՒԻԵԱՆ — Գաղղիոյ Նանսիի համալսարանէն վկայեալ բժիշկ, մանկաբարձ եւ մանուածքի գաղտնի հիւանդութեանց։ Երեքշաբթի եւ շաբաթ օրերը ժամը 8էն մինչեւ 10 (ը. թ.) հիւանդ կ'ընդունի։

*** Դեղարանիս մէջ պատրաստ կը գտնուի նաեւ մկնատապան չլիի ճոխ մթերք մը, յատկապէս ո՛ւած։

Պ. ԹԻԼՊԵՆՏԵԱՆ
Տէր Պահէճ Գաբռւ Համիտիէ Շատաէսի, 32 թիւ Իզմիր։

24-22 ՐՈՒԼԸ դեղարանին։

Ժ. Ա. ՍԱՑԳԸՍ

Պոլիս, Սիրքէճի, Կիւլպեհկեան խանի Միակ կեդրոնագործն՝ մայրաքաղաքիս եւ Օսմ. երկիրներու համար անգլիական եւ չուէտական քարիւղով եւ օդային կաղով չարժող մօթէօռներու։

Կը հայթայթէ ազօրքի քարեր, չոգեշարժ երկրագործական մեքենաներ, գուլպայի և գործի դերձաններ, չաքաճ, տոքումայի և բրդէ կերպասներու թէզկեհաններ, օրական 20—30 զոյգ դուլպայ հիւսող պզտիկ և մեծ մեքենաներ, և ուրիշ ամէն կարգի մեքենաներ և գործիքներ։

Վերոյիշեալ մեր մօթէօռները՝ ներքոյալ ամէնէն մեծ ցուցահանդէսներուն մէջ մեծամեծ մրցանակներու արժանացած, մեր գործարաններուն մէջ պատրաստուած են և 30—40 տարուան փորձառութեան մէջ միշտ յաջողութիւն գտած։ Վերջին ծայր օրինակելի են մեր մօթէօռները՝ իրենց դրութեան պարզութեամբը և հաստատուն կազմուածքով։

Մեր մեքենաները կը գործածուին մայրաքաղաքիս և Օսմ. երկիրներու ամէն կողմերը, և մեր ձեռքը գտնուած վկայականները կ'ապացուցանեն մեր ըսածները։ Դիմողներուն կրնանք աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ տալ և բանող մեքենաներն ալ կը ցուցուին։ Ձրի կը տրուին ցուցակ և պատկերներ։ Գտաւորներէն յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին. և դիմուելու պարագային անմիջապէս պատասխան կը տրուի, ինչպէս նաև ձրիօրէն ցանկ և տեղեկութիւններ։

52 – 9

Ա. ՏԱՄՆԱԲՈՑԻ

Յ. Ա Ր Ա Պ Ե Ա Ն

ՎԿԱՅԵԱԼ ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԲԱՐԻԶԻ

Իր գործատեղին փոխադրած ըլլալով Բերա, Մեծ-Փողոց, ՊՕՆ-ՄԱՐԵԻ ԴԷՄ 373 ԹԻԻ ՏՈՒՆԸ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ
ԺԱՄԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ
Ազխատութիւնք
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ
Ե Ի
պայմանք
ԴԻՒՐԱՄԱՏԱՑԵԼԻ

Ամէն օր իրեն դիմողները կընդունի ժամը 4 էն 10 (Ը. Թ.)

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ՀԱՍՈՑԹՆԵՐՈՒ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՅՈՒՑԱԿԸ
25 Ր Դ ՇԱԲԱԹ, 1903 ՅՈՒՆԻՍ 18ԻՆ 24
ԿԱՑՏԱՐ ՓԱՓՂ-ԷՆԿՓԻՐՔԻ ՓՓՓ
ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒԱԾ ԴԻՒ 578 ԻՒԼՄԵԴԻՐ

Ֆիլմերի տարեկան հասոյթը

Փոխադրութիւն	Ներկայ շրջան Ֆրգ.		Նախորդ շրջան Ֆրգ.		Տարբերութիւն յաւելում Ֆրանգ	Նուազում Ֆրանգ
Շաբթուան մէջ	8990	45	15998	18		7007 73
Նախորդ չաբաթներու	9000	71	12965	28		3964 57
Յունվար 1էն	9000	80	13086	59		4086 29

ՔՍՍՕՏԷՏԷՐ-ՓՈՒՆՔԻ ՓՓՓ
ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒԱԾ ԴԻՒ 445 ԻՒԼՄԵԴԻՐ

Փոխադրութիւն	Ներկայ շրջան Ֆրգ.		Նախորդ շրջան Ֆրգ.		Տարբերութիւն յաւելում Ֆրանգ	Նուազում Ֆրանգ
Շաբթուան մէջ	4329	45	6341	84		2012 39
Նախորդ չաբաթներու	5110	92	5939	82		829 80
Յունվար 1էն	5078	79	5955	90		877 11

ԱՑՐ, ԿԻՆ, ՏՂԱՑ

Ա՛րդս տունդի հիւանդութենէ վերջը տկար կը մնայ, մանաւանդ ալյ մը։ Թէպէտեւ Տարի հիւանդ չիտեննուի, հիւանդին պէտք է տալ

SCOTT'S EMULSION

և տկարութիւնը անմիջապէս և վատհաւսալ կը փարատի և կը տեսնուի որ

ԸՍՊՕՅԻ ՒՂՂՈՒԹԻՒՆԸ

մարմինը պատող բոլոր տկարութիւններու դեմ ամենամեծ դեղ է։ Ուրեմն տակ ասոր հատասար բան մը չկայ, այնպէս կատարեալ կը բժշկէ որ կը կարծուի թէ հիւանդութիւնը կուտէ ու կը կլլէ։

Ծանր ֆեթեպրներէ և տեղատարներէ ետքը դրութիւն ընել պէտք է։

18

ՖԷՆԻՔՍ ՕՓՐԻՇԻԷՆ

ԿԵՆԱՑ. ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒՐ
ԿԱՅՍ. ՔԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՎԻՒՆԱ. 1860ԻՆ

Գրասենեակ Համբուրգ Ստաց, Թիւ 52, 53, 54, 55, 56

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

Ֆէնիքս Օփրիշիէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը.

35 տարեկան Մէկը որ կուզէ ապահովագրել Ֆէնիքս Օփրիշիէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի և դասնդիրնգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրգ. պիտի վճարէ և պայմանաժամուն պիտի ստանայ 31266 ֆրգ. Հնչուն դրամ ամբողջովին։ Իսկ եթէ մեռնի, զոր օրինակ 10 տարիէն, իր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի ստանան 21314.62 ֆր.։

Այս ամէն գումարները ԱՆՈՒՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ֆէնիքս Օփրիշիէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումը կ'երաշխաւորէ իր թոլիով։

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊՄԱՀՈՎԱԴՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1828-1829ԻՆ Ի ԲՐԻՋ
ՎԱՆՏՈՄԱՐ ՀՐԱՊԱՐԱԿ, ԹԻԻ 9 ՇԵՆՔԻՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900 տարւոյ վերջը հատուցուած վնաս	252	միլիոն ֆրգ.
1900ին գանձուած ապահովագին	21	» »
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ	107	» »
Ապահովագրուած դրամագլուխ	19	միլիառ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900 տարւոյ վերջը հատուցուած վնաս	120	միլիոն ֆգր.
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	260	» »
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ	153	» »
1900ին գանձուած ապահովագին	17	» »

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԸ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ կ'ընէ Թուրքիոյ մէջ, խիստ նպաստաւոր պայմաններով և գիներով։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂԸ կեանքի վրայ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ կ'ընէ Արեւելքի համար մասնաւոր եւ զեղչեալ սակացոյցերով։

Ընկերութեան դրասենեակն է ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՆ
Արեւելքի ընկերութեան կեդրոնատեղին՝ ՊՕՂԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ ԳԱ-ԼԱՏԱՅԻ ՕՂԼՈՒԻ ԲԱՍՍԱՀԸ։

Մանաճիւղ՝ Ղալաթիա, Իսայէթ խան, Դորձակալ՝ Մխիթար Էֆ. Դաւիթեան

ՎԻՆՍԱՆ ՅՈՎՀԱՆԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՒՆՈՒԻՄԱԿԱՆ ԵՒ ԿՆԱՐՈՒԻՄԱԿԱՆ ԴՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ
Կ. Պոլիս, Պահճէ Գաբռւ Ջէյվլ պէյ Խանի կից թիւ 1

ՁԻՒԹԻՒ ՄԻԼՂԻՒ ՄԱՂԱՁԱՍԸ

Վերոյիշեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժական եւ վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵՆԱՌԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՌԱՆԱԿ կը վաճառուին։ Ամէն տեսակ կակուղ եւ կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, աճուկի կապիճներ (գաւազգ պաղը) տեսակ տեսակ գրիչներ (չիբրինկա), ելեկտրական մեքենաներ, չերմաչափներ, հեռադիտակներ, խաղրացոյցներ, մանրադէսներ (միքրոսքոբ) փոքր և մեծ մանրադէտի ապակիներ, նոր տեսակ ոսկի ևլն. ակնոցներ կը գտնուին վաճառատան մէջ։

ԳԻՆՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ԱԺԱՆ

Ա. Յ. ՅԱԿՈՐԵԱՆ

Ինձ յանձնուած ստեպ ստեպ կրկնուող

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՑ

Ծանուցանեմ հաճախորդներուս եւ հասարակութեան, որ 20 Փետրուարէ սկսեալ 30-40 չորս շաբաթ ապրանքս դրէթէ Ա. Յ. ՅԱԿՈՐԵԱՆ ՀԱՍ-ԱՐԱՏՆԴՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ ԳՈՐԾԵ ԱՀԱՒԱՍԻԿ ԶԱՆԱԶԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ, ՅԱՏՈՒԿ ՀԱՆԴԷՊ ՀԱՒԱՍԱՐ ԳՆԵՐՈՎ։ ՆՈՐ ԵՒ ՀԱՍԱՐԱԿ ՅԱՐԳԱՆՔՆԵՐՈՎ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐՄԱՐ ՏԵՂ ՊԻՏԻ ՀԱՍՆԻ ՅԱԿՈՐԵԱՆԻ ՆՈՐ ՀԱՍԱՐԱՏՆԴՈՒԹԻՒՆԸ

Յ. ԱՅՕՋՅԱՆԻՆՍՏԻՒՏԱՐ 12

Տիւանատան յարկաբաժանումին մէջ, Թիւրք Տօթ Լաբարատուարին դուռը առջեւ ԱՆՀԱՊԱՂԱՍ ՀԻՇԻՒ ՊԻՏԻ ՂԻՒԼԻՒ։

Ա. ՅԱԿՈՐԵԱՆ

ՁԱՎՈՒՇ ՕՂԼՈՒԻ ՍԻԿԱՒՈՒՐ ԹՈՒՂԹ

ԹԻՒԵՐՈՒՆ
ԹԻՒ 14-ԷՆ ՀԵՏՈ -14 ԹԻՒ

Այս սիկաւուր թուղթերը, որոնք խաբեպս նշանը կը կրեն, իրենց ընտիր տոկունութեան հետեւանքով մեծ յաջողութիւն գտած ըլլալով, շատ մը կեղծերը երեւան ելած են. կեղծարարներուն դէմ օրինական միջոցներ ձեռք առնուած են թէև, բայց կը յանձնարարուի յարգոյ յաճախորդներուն ալ, որ մասնաւոր ուշադրութիւն ընեն նոյն թուղթերու տեսակին, ինչպես նաև թիւթիւն կեմրիւկի թիւ 14։ Մեր վաճառատան յատուկ վաճառանիշին, որովհետեւ ծխամաճառներէ ոմանք, ատելի առարկ չհաներու փափաքով, յաճախորդները կը խաբեն, և մեր ընտիր ու գուտ թուղթին տեղ վար տեսակ և կեղծ թուղթեր գոլ կ'ախտանեն։ Ամէն պաքագայի մէջ կրնին ու կրնին կը յանձնարարուի մանաւորապես ուշադրութիւն ընել Թարխոս նշանին, և թիւ 34 Թիւթիւն կեմրիւկիի պղտոտային վրայ մեր վաճառատան վաճառանիշին։ 78-52

ՏԵՐՄՈՓԻԼ

Մինչեւ հիմա չէ հնարուած Տերմոֆիլի պէս քոլորքեմ մը՝ որ մարդերը թափ ուտելէ զերծ պահելու եւ անոնց մէջ գոյացած Թեփերը շատ կարճ միջոցի մը մէջ անհետացնելու ճշմարիտ յատկութիւնն ունենայ։ Այս քոլքրէմը նաեւ բոլորովին կը ջնջէ մորթի անհանգըստութիւնը։ Մինչեւ հիմա եղած բոլոր փորձերուն ուսած արդիւնքին չենով, չերմապէս կը յանձնարարենք այս քոլքրէմը։— կը գտնուի Պազէ Գափու՝ ՊԻՆ ՊԻՐ ՉԷՇԻՏ վաճառատունը՝ իւրաքանչիւր խաւակը (խաւանոց) եօթը ղրշ.ի։ Գաւառներէն յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին՝ ութը ղրշ.ի փոխարէն, 25—7

ՁԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄՃԻԹՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Պոլիս, Մահմուտ Փաշայի գլուխը, 271

Վաճառատունս մէջ կը ծախուին հարսնիքի համար ամէն տեսակ չաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպես նաև երեկոյթներու և անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ չաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մըն ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անուշները եւ զանազան չաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին վաճառատանս մէջ։ Կը գտնուին նաեւ ֆռնտան եւ սրբուած տեսակ չաքարներու ճոխ մթերքները։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք մեծ փութով կը կատարուին։ Գիները չատ ժամն են։ 104—101

ԿԱՐԵՒՈՐ

Ձգելու համար թէ գիչեր ատեն ապարանին մէջ որչափ թերթ կը սրպուի, որչափը կը սպառի, և յետոյ որչափ թիւ մնդի կը դարձուի, որոշած ենք «Սուրհանդակ»ի իւրաքանչիւր թիւին վրայ յատուկ կնիք մը գրնել։ Ուստի թէ՛ Պոլսոյ եւ թէ գաւառի բոլոր ընթերցողներէն կը խնդրենք որ եթէ այսուհետեւ իրենց ստացած «Սուրհանդակ»ի թիւերուն մէջ առանց կնիքի տեւէ օրինակ մը գտնուի, հաճին զրկել ուղղակի Թերթիս տնօրէնութեան և մէկ թիւի համար պիտի ստանան մէկ ամսուան «Սուրհանդակ»։

ԹէՁ, խնայողական նախաճաշ
ԹէՁ, ամնդարար
ԹէՁ, մարսողական
ԹէՁ, առողջապահիկ

Մեր վաճառատան ստէպ ստէպ կրկնուղ Հաղկատանի, Սէզլանի, Զիրէ և ձավալի ընտրելագոյն ապրանքներէ

ԹԷՅԵՐ

որոնք մեծ քանակութեամբ կ'սպառին Այս անգամ հասած և հասնելիք լաւագոյն թէյեր չատ գեղացուցիկ գնով կը վաճառուին. տուներու մէջ գործածելու թէյեր չատ խնամով զատուած են որոնք գոհ կը թողուն այցելուները։

Այցելեցէք ԱԻԵՏԻՍ ԱԼԻՄՆԱՆԻ Վաճառատունը Թահմիզ փողոց, թիւ 49 կ. Պոլիս։

Գաւառներէ յանձնարարութիւնները կ'ընդունուին գոհացուցիչ պայմաններով։ 104—72

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

ՄԵՐ ՀՈՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ պատրաստ և չափու վրայ հանդերձներու, կ. Պոլիս Սուլթան Համամ, Հալուաջը խանի մօտ, թիւ 25։

Այս վաճառատան հիմնադիրն, Արտակ Մօսկիեան, տարիներէ ի վեր, իր ուղղամտութեամբ յաճախորդներուն վստահութիւնը և համակրութիւնը գրաւած ըլլալով և փափաքելով իր գործառնութիւններն աւելի ընդարձակել, իրեն ընկեր-եղբայր առած է Վահան Տաճատեան անուն փորձառու երիտասարդն։ Երկու ընկերներ պիտի աշխատին, պիտի չանան իրենց բազմաթիւ յաճախորդներու գոհունակութեանն արժանանալ և իրենց նշանաբանն պիտի ըլլայ՝ ճշդապահութիւն և ազնիւ ծախել չատ ծախելու հետեւանքով, ինչ որ ասկէ առաջ Արտակ Մօսկիեանի ուխտն էր։

Վաճառատան մէջ հրապարակին վրայ նմանը չտեսնուած վարպետ ձեւով մը մշակ ներկով է և պաշտօն ունի հսկել թէ պատրաստ և թէ յանձնարարուած հանդերձեղինաց լաւ և անթերի պատրաստութեան։ Կը խնդրուի ազնիւ յաճախորդներէն չմոռնալ Հաճի Շահինն և միշտ թէ միայն այս վաճառատունն է որ ինքնօգնութեամբ հիմնուած է, Ալլահ պերքէթ վերսինի» գործնական գաղափարով։

Նոյեմբեր 1էն մինչեւ մայիս 1 վաճառատունն կիրակի օրերն բաց է։ Մէկ թիւ 2 դրուշ, սակարկութիւն չկայ։

ՓՐԻՆՏԻ ԼԻՈՆԷ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1863ԻՆ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐ.

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 250,000,000 ՖՐԱՆԿ
ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ

Գլխաւոր գործ-կալութիւն.— Ղալաթիա կամարջին գլուխը։

Բերայի մասնաճիւղ.— Մեծ-փողոց թիւ 333։

Պոլսոյ մասնաճիւղ.— Սուլթան Համամ, Ալլահվերսի Խան։

Գլխաւոր գործակալութիւնը և մասնաճիւղերը Պանքայի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործառնութիւններ կ'ընեն։

Ղալաթիոյ գործակալութիւնը ունի վարձու դրամարկղներ, որոնք տոկունութեան ու վարձքի չափաւորութեան տեսակէտով անմրցելի են։ Վարկագրի տերերուն արագագրութեան տակ գըրած են Ղալաթիոյ և Բերայի գրասենեակներուն մէջ սրահներ։ Պոլսոյ մասնաճիւղը ապրանքի փոխարէն փոխառութիւններ կ'ընէ և իբր գրաւ կ'ընդունի ապրանքներ, որոնք ի պահ կը դրուին առանց վարձքի մինչեւ մէջ ունեցած իր մասնաւոր մթերանոցին մէջ։

ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ.

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ղալաթիա ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Պօլիս, եկեղ-ձաձի ՄԱՄՈՒԱՃԻՒՂ Բերա, Շիտակ ճամբան Թիւ 347.

ԿԱԼՈՒՍՏ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼԻՈՆՈՒՆ ԵՒ ԱՍԻԱՅԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐ

Ատանա, Ատանա, Այտընթ Ազիզ-Գարահիսար, Հալէպ, Ակէքսանդրիա, Էսքիշէհիր, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթէմունի, Համաստա, Թօխատ, Լառնակա, Գաֆրէ, Մէրսին, Միտիլլի-Այվաջ, Բրոդ, Սամսուն, Սելանիկ, Սմիռնա, Սրճան, Իզմիր, Տրապիզոն։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով (գօրթ-կուրան) փոխատուութիւն կ'ընէ, արժէթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (թրաթա) պատեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը գնէ։

Թուրքիոյ և օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու եռագրական օրինակներ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժէթուղթեր եւ արժէքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ և արտասահմանի մէջ կատուներ և փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, գանազան տեսակ գրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան կ'ընդունի նաև ընդհանուր պայմանաժամով առանձնաթեան հաշիւներ (Depots de fonds) առանձին տեղեկութիւն համեմատ, փոխոխական տոկոսի սակով։

• Պոլսոյ գործակալութիւնը

վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, և ամէն գան ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ և գծանիւթատրոյով և պատուիրքներ կը գործադրէ։

Բերայի մասնաճիւղը

նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններէն), և անմիջապէս յանձնելու պայմանաւ կը գնէ և կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժէթուղթեր, ինչպէս Վիլ որ Բարիի, Բուսլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանսայի վիճակահանութեան արժէթուղթեր ևլն. ևլն։

Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Բուսլիի երկաթուղեաց արժէթուղթերու բօնները, և Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէ հատատուած մուս բոլոր գործակալութիւններուն նման, կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 100 օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան 3½ % ֆրանսական և 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կուտայ, պզտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժէթուղթերու յատուկ տօսիէին մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քօնակին աւելնալուն համեմատութեամբ և ած փոխատուութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ։

ՈՒԺ ԵՒ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ

Անպատճառ ձեռք կը բերուի ֆրանսական «ԼՀ ՓԵՆԻՐՕ» էլգաբէ տիմոլթով, որ կորով կուտայ, մարդուխիւնը կը դիւրացնէ, և առողջութիւնը կ'զօրացնէ։ Ծանձնարարուած է լաւագոյն բժիշկներէն, միակը՝ որ ԱԼԲՈՒ ՅԻ ՊԱՐՈՒՆԱԿՆԵՐ։ Լաւագոյնը որ անհրաժեշտ է։ 52-33

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԷՐՃԱՑԻ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՅԱՃԱԽՈՐԴԱՅ
ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
ՎԵՐՋԻՆ ԴԻՆ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՂՇԱՐԵՂԷՆՆԵՐ
ՈՒՆԵՆԱԼ ԳԻՄԱՑՔԻՐ
Պօլիս, Ոսկերչաց Շուկայ Մեծ-Փողոց թիւ 13

Հէրճացի վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստած գոհարեղէններ, որոնք ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով։

Հէրճացի վաճառատան գիները անմրցելի են։

Հէրճացի վաճառատունը ունի արծաթեղէն ապրանքներ։

Հէրճացի վաճառատունը ունի ժամացոյցներ, ոսկի և արծաթ չղթաներ և արծաթեայ գաւազաններ։

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Հարիւրին 20 կանխիկ, մնացեալին համար չարաթական հարիւրին 5 վճարում։

ԿԱՆԽԻԿ ԳՆՈՂԻՆ ՀԱՄԱՐ 100Ի 5 ԶԵՂՉ

Գործածուած գոհարեղէնները եթէ վնասուած չեն 100ին 10 զեղչով նո կ'առնուին։ Իսկ ապառիկ գնողներուն համար 15 100ին զեղչով նո կառնուին։